2

DO

MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

DEPARTAMENT WYZNAŃ

w

WARSZAWIE.

Załączając I/Statut, 2/Zarys nauki i dziejów społeczności religijnej pod nazwą:

KOŚCIÓŁ BRACI POLSKICH-UNITARIAN

prosimy o uznanie tego Kościoła na obszar całej R.P.

Na terenie Województwa Krakowskiego zorganizował się już, za uwiadomieniem i zgodą Urzędu Wojewódzkiego, jako religijne wyznanie tolerowane, Zbór Braci Polskich-Unitarian, mający swą siedzibę w Krakowie przy Ul. Straszewskiego Nr. 2, m.7, któregp Rada uchwaliła zwrócić się do Rządu R.P. z prośbą o uznanie i niniejszym to podanie podpisuje.

Kraków, dn. 17. IX. 1946.

Ks. Karol Grycz-Śmiłowski,
emer. ewang. prob. W. P.
Kraków, Ul. Straszewskiego 2, m.7.

Elżbieta Reissowa
Kraków ul. Straszewskiego 11

Feliks Przyjemski
em. nacz. wydz. szk. śr.

Dr Karol Artzt
emeryt. radca Minist. Spraw Wew.
Kraków ul. Garncarska 5. m. 4

Witold Chomicz
prof. Wyższej Szkoły Sztuk Plast.
w Krakowie.

Paweł Mroczek
b. sierżant W.P., Ul. 2. Brygady 10.

Dr [illegible]
Kraków, Królowej Jadwigi 103 a
(Dr. fil. Czaplinski)

Włodzimierz Wrona
adiunkt Ak. Górn.
Kraków Nowowiejska 12 m. 6.

Dr. Włodzimierz Maniakowski
lekarz miejski
Kraków. [illegible] 25 m 6.

MINISTERSTWO
Administracji Publicznej
Otrzymano dn. 12. X. 46 19 r.
Załączników
L. dz. V. W. Cl. 3405/46

3

Pieszczka Kazimierz
woźny Magistratu
Kraków - Kobierzyn. Nr. 291.

Marian Kazański
komisarz Okręgu I.
Zarządu Miejskiego
Kraków, Kazim. Wielkiego,
1.58.

Hornof Kazimierz
emeryt. major W.P.
Kraków, ul. Kielna 10. I p.

Jędrzyka Franciszek
funkcjonarjusz
ul. Rejtana 8 Miejski

Dratnal Józef
chemik (Dratnal Józef, chemik)
Kraków ul Wąsowicza 14/8
(ul. D. Wąsowicza 14/8)

Bohdan Mycowski
urzędnik Woj. Urz. Inf. i Prop.
w Krakowie
Rynek Kleparski 4.
I p.

KOŚCIÓŁ BRACI POLSKICH-UNITARIAN

Zarys dziejów i nauki.

Kościół Braci Polskich-Unitarian jest kościołem chrześcijańskim wyznania unitariańskiego.

UNITARYZM to wiara w jedynego/unus/Boga, inaczej monoteizm, połączony jednak z wiarą w jedność /unitas/ rodzaju ludzkiego jako jednej bozej rodziny, z wszyskimi wynikającymi stąd, zwł. socjalnymi następstwami.

Myśl unitariańska przewija się jak złota nić poprzez wszystkie wielkie religie świata. Jeden jest Bóg! Jeden jest Człowiek!-to podstawowe hasła unitaryzmu.

Myśl unitariańską widzimy u wielkich religijnych myślicieli Indyj, Babilonii, Egiptu, Grecji. Religią całych narodów staje się ona u Izraela i w mahometanizmi

Najwspanialej myśl unitariańską rozwinął Jezus, wskazując na najważniejszy, pótąd należycie w religiach nie uwzględniony pierwiastek, który stanowi jedność tj. miłość, więz wszechświata i ludzkości. Jezus pojmuje Boga jako miłość i podkreśla swą wiarę w jedynego Boga. "Aby poznali Ciebie, jedynego prawdziwego Boga i ktoregoś posłał, Jezusa Chrystusa"/Św. Jan 17.w. 3/.

Jezus sam nigdy nie uważał się za Boga, tylko za wysłannika bożego i tak w Jezusa wierzyło też pierwsze chrześcijaństwo. Dopiero w 300 lat później, pod wpływem pogańskiego otoczenia, gdzie każdy cezar był "bogiem", pojawia się dogmat o Jezusie-Bogu, dogmat o Trójcy św., za czym idzie boska cześć oddawana Marii, świętym, cześć relikwij, obrazów, dogmat o nieomylności papieża.

Protestuje przeciw temu Ariusz i wielu, wielu innych, wysyłanych często na stosy Ostry staje się ten sprzeciw za czasów humanizmu we Włoszech, gdzie znowu myśl unitariańska odżywa.

Prześladowani antytrynitariusze przychodzą na dwór królowej Bony w Krakowie i tu w r. 1562. powstaje pierwszy zbór "Braci Polskich", przezwanych "Arianami". Ruch rozwija się szybko po całej Polsce, stwarzając główne centrum swoje w sławnej na całą Europę Akademii Rakowskiej.

Ruch "Braci Polskich" to najgłębsza i najszlachetniejsza Reformacja Kościoła, głębsza od reformacji angielskiej Wiklefa, czeskiej Husa, niemieckiej Lutra, francuskiej Kalwina. Bracia Polscy sięgnęli do pierwotnej nauki Jezusowej, wyciągając z niej wszystkie, zwł. socjalne konsekwencje. Oni już przed 300 laty uwłaszczali chłopów i głosili hasła pacyfistyczne.

Niespożytą ich zasługą jest uwzględnienie w religii praw rozumu, tak mało stosowanego w religiach, nawet w wielkiej Reformacji 16.w. Bracia Polscy głosili "Religio Rationalis" i oczyścili religię z bezpodstawnych dogmatów, hamujących wszelki postęp. Dbali bardzo o oświatę, zakładając wszędzie znakomite szkoły.

W r. 1660. wypędzono ich, wbrew wolnościowej konstytucji polskiej z kraju, po uprzednim zburzeniu Rakowa w r. 1638. Zagranicą przyjęli oni nazwę Unitarian a nauka ich z Holandii rozszerzyła się po wielu krajach i dziś istnieje około 25 milionów wyznawców ich nauki, z główną siedzibą w Holandii, w Utrechcie, zjednoczonych w "Związku Postępowego Chrześcijaństwa i Wolności Religijnej".

W Polsce dziejami "Braci zaczął się w ostatnich czasach zajmować cały szereg historyków. Religiją zaś ich ideę podjął Ks. Karol Grycz-Śmiłowski, wydając w ich duchu książkę "Z Ziemi św. nowoczesne Wierzę" a potem od r. 1936 kwartalnik, wreszcie miesięcznik "Wolna Myśl Religijna", liczący ostatnio przed wojną 400 abonentów a kilka tysięcy czytelników. Nawiązał on ideową i osobistą łączność z zagranicznym ruchem unitarianskim, który teraz po wojnie śpieszy Polsce z pomocą sanitarną, po której ma iść dalsza.

Przystępując do zorganizowania tego ruchu w prawnie uznany związek religijny, podajemy w zarysie najbardziej charakterystyczne jego cechy.

Są one tesame, jako je przedstawiono powyżej dla Unitaryzmu. Wyrazem ich jest w "Kościele Braci Polskich-Unitarian" następujące

<u>Wyznanie wiary</u> :

Wierzę w jedynego Boga-Ojca, Ducha wszechświata
Przez Chrystusa-Człowieka wierzę w człowieka
Wierzę w zjednoczenie człowieka i ludzkości z Bogiem.

Wyznanie to jednak nie jest dogmatem, ale raczej kierunkiem, według którego każdy powinien budować swój osobisty światopogląd religijny.

Do Kościoła mogą też należeć tacy bezwyznaniowi, którzy Boga nie chcą określć

Deizm - filozoficzny - światopogląd - nie wyznanie!

Wyznanie musi mieć określony kult i przełożeństwo religijne które Państwo uznaje za podmiot prawno-publ. stronnych praw religijnych.

5 żadnym wyznaniem, żadnym dogmatem ani wyrazem, służą Mu jednak życiem szlachetnym, według wskazań etyki Chrystusowej, stając na gruncie człowieczeństwa.

Źródłem nauki

jest przedewszystkim Jezusowe Kazanie na Górze /św. Mat. r.5-7/. Pismo św. jest uznawane w oświetleniu naukowego badania Biblii. Polski Unitaryzm korzysta również z religijnego dorobku całej ludzkości, niejako Biblii Powszechnej. Szczególnie cenione są tu religijne myśli wieszczów i myślicieli polskich. Światopogląd opiera się na zdobyczach nauki, by uniknąć rozdźwięku między religią a nauką. Unitaryzm uwzględnia również w należytej mierze religijne przeżycia jednostek.

Godło

Biały krzyż, wyrastający z ziemi czerwonej od krwi a sięgający w błękity, daje wyraz przekonaniu, że biały szlak idealizmu krzyża Chrystusowego, poświęcającej się miłości bratniej wiedzie ludzkość ze zła do sfery wyższego, doskonalszego życia.

Hasła

Jeden jest Bóg! Jeden jest człowiek! Pojednanie przez człowieczeństwo! Ostatnie to hasło oznacza, że pojednanie pomiędzy Bogiem a człowiekiem i pomiędzy ludźmi dokonuje się przez przebaczającą, poświęcającą się miłość a nie przez krwawą, zastępczą śmierć Chrystusową, czy przez powtarzanie jej w mszy, przez rozgrzeszanie kapłańskie itp. Bądź człowiekiem a Bóg i ludzie przebaczą ci twe winy!

Statut

wskazuje, że Kościół Braci Polskich-Unitarian jest organizacją nawskroś demokratyczną, służącą społeczeństwu a nie dążącą do panowania nad nim. Tu nie może się zagnieździć szkodliwy dla społeczeństwa klerykalizm, dogmatyzm i zastój. Jest to Kościół, który chce iść ciągle z postępem życia naprzód ku coraz lepszej przyszłości.

Unitaryzm to najpostępowsza dziś, pożyteczna, socjalna religia, której należy przyszłość.

Społeczność Unitarian nadaje się i ma wszelkie warunki do zatwierdzenia jako stowarzyszenie o religijnym światopoglądzie na zasadzie przepisów prawa o stowarzyszeniach z 1932 r. nie ma bowiem warunków z art. 9 p. lit. a tego prawa odnoszących do zrzeszeń mających wyłącznie na celu wykonywanie kultu religijnego – ten przepis stanowi granicę między systemami wyznań z jednej strony – i stowarzyszeń z drugiej strony – które to systemy wyłączają się nawzajem.

Oddział Administracyjny

Nr.Adm.a.og.3179/45 Kraków, dnia 16.X.1946r.

6

STATUT
KOŚCIOŁA BRACI POLSKICH-UNITARIAN

I Nazwa, określenie i cel.

Art. I.

Społeczność nosi nazwę: Kościół Braci Polskich-Unitarian /skrót: B.P.U./
Kościół posiada okrągłą pieczęć z napisem: Kościół Braci Polskich-Unitarian
Kościół posiada godło: Biały krzyż na niebieskim i czerwonym polu
Ośrodkiem organizacyjnym jest Kraków.

Art. 2.

B.P.U. jest kościołem chrześcijańskim wyznania unitatiańskiego. Jest on wznowionym kościołem Braci Polskich I6. i I7. w., przezwanych "Arianami", którzy po bezprawnym wypędzeniu z Polski w r. I660. zorganizowali się zagranicą w istniejący tam po dziśdzień Kościół Unitariański, pracujący w różnych krajach. B.P.U. jest kościołem nieekskluzywnym, wolnym, tzn. pozwala członkom swoim należeć do pokrewnych kościołów, owszem dąży do ścisłej współpracy i unii z takimi. Celem B.P.U. jest przejęcie pamiątkowej i ideowej spuścizny dawnych Braci Polskich, zachowanie jej i pomnożenie przez tworzenie w ich duchu nowoczesnego światopoglądu religijnego, uwzględniającego również prawa rozumu w dziedzinie religii. Społecznym celem Kościoła jest urzeczywistnianie Chrystusowej idei braterstwa i człowieczeństwa w pracy dobroczynnej, oświatowej i kulturalnej.

pierwsza część tego ap. zgodna (nie światowa) — druga część jest celem stowarzyszenia a nie wyznania

II. Działalność

Art. 3.

Działalność Kościoła polega na tworzeniu zborów, stowarzyszeń religijnych, zakładów o charakterze religijno-społecznym, odprawianiu nabożeństw, wygłaszaniu odczytów, urządzaniu odpowiednich imprez, wydawaniu literatury i czasopism.

III. Organizacja.

Art. 4.
Członkowie Kościoła, ich prawa i obowiązki.

Zwyczajnym członkiem Kościoła, "zborownikiem" może być każda osoba, licząca ponad I8 lat życia, która zgłosi swe przystąpienie i zostanie przyjętą przez Radę Zbor[u]
Do dorastających członków Kościoła, bez czynnego i biernego prawa wyborczego, ale z prawem należenia do odpowiednich stowarzyszeń zboru i korzystania z jego urzą-

urządzeń i świadczeń, należą:

a/dzieci do lat I4, na podstawie życzenia rodziców, pobierające naukę religii

b/młodzież od lat I4-I8, dokształcająca się w stowarzyszeniach młodzieży

c/przyjaciele Kościoła, którzy oficjalnie do Kościoła nie należą, czują się jednak duchowo z nim spokrewnieni i pomagają mu w osiągnięciu jego celów.

Art. 5.

Zborownicy posiadają czynne i bierne prawo wyborcze, mają prawo do korzystania z braterskich świadczeń zboru, zwł. w czasach choroby i nieszczęść.

Art. 6.

Zborownicy obowiązani są do czynnego udziału w pracach Kościoła, do wspierania go moralnie i materialnie, do poddawania się wewnętrznym sądom polubownym i do życia z sobą w braterskiej łączności.

Art. 7.

W razie powtarzających się wykroczeń skreśla członków Rada Zboru i uwiadamia o tym ogół zboru. Występujący z Kościoła winni uwiadomić o tym Radę Zboru.

ZBÓR

Art. 8.

Ogół zwyczajnych członków pewnej określonej miejscowości stanowi Zbór, jednostkę i osobowość prawną, samorządną i odpowiedzialną za swe działania przed Radą Kościoła. Zbór stanowić może przynajmniej IO członków zwyczajnych. Miejsce zamieszkania nie stanowi o przynależności do tego czy innego zboru, każdy może sobie wybrać zbór, jemu osobiście najlepiej odpowiadający, znajdujący się jednak możliwie blisko. Zbór ma też prawa ustanawiania sobie najlepiej mu odpowiadającej formy nabożeństwa. W łonie Kościoła mogą również powstawać zbory takich bezwyznaniowych, którzy Boga nie chcą określać żadnym wyznaniem i wyrazem, wyznają Go jednak życiem etycznym w duchu Chrystusowym.

Art. 9.

Gromada Zborowa.

Ogół zwyczajnych członków zboru zbiera się raz w roku lub częściej, w razie potrzeby, na walne zebranie, tzw. Gromadę Zboru, która: a/wybiera na przeciąg jednego roku Radę Zboru, b/uchwala na przeciąg jednego roku preliminarz roczny i program działalności, przedłożony jej przez Radę Zboru, c/kontroluje działalność Rady Zboru przez przez 3-osobową Komisję Rewizyjną.

Art. I0.

Rada Zboru.

Rada Zboru składa się z Kierownika Zboru, jako przewodniczącego i jego dwu zastępców, sekretarza i skarbnika i ich zastępców. Każde stowarzyszenie i instytucja zb

zborowa wysyła swych przedstawicieli/według swych regulaminów/ do Rady Zboru w charakterze członków.

Art.II.

Rada Zboru reprezentuje zbór nazewnątrz i kieruje całym jego życiem. Wybiera na przeciąg 3 lat Kierownika Zboru i jego dwu zastępców. Zbiera się w miarę potrzeb a przynajmniej raz na miesiąc. Przygotowuje zebrania Gromady, ustanawia skład Sądu Polubownych, zarządza majątkiem zboru, nabywa i sprzedaje nieruchomości, oraz decyduje o zaciąganiu i spłacie długów hipotecznych, wysyła przedstawicieli na Gromadę Kościoła.

Art.I2.

Gromada Kościoła.

Gromada Kościoła składa się z przedstawicieli zborów, po jednym lub więcej ze zboru, zależnie od wielkości zboru, o czym decyduje Gromada Kościoła, i z przedstawicieli centralnych instytucji i zakładów Kościoła. Wybiera ona spośród teologów Kierownika Kościoła i dwu jego zastępców-nieteologów i mianuje ich na czas aż do odwołania. 2/Gromada Kościoła rozpatruje całokształt działalności Kościoła i wydaje ogólne uchwały i polecenia, 3/wybiera na przeciąg trzech lat Radę Kościoła i kontroluje jej działalność przez 3-osobową Komisję Rewizyjną.

Art. zupełnie ogólny

Art.I3.

Rada Kościoła.

Rada Kościoła składa się z Kierownika Kościoła i jego dwu zastępców, sekretarza i skarbnika i ich zastępców. Przewodniczy ona obradom Gromady Kościoła, przygotowuje jej prace, badając sprawozdania zborów i przedkładając je Gromadzie Kościoła. Reprezentuje ona Kościół nazewnątrz, zarządza majątkiem Kościoła, nabywa i sprzedaje nieruchomości i zaciąga pożyczki, dokonuje przeglądów zborów, zakładów i instytucji, organizuje uczelnie duchowne, zatwierdza i zwalnia, na wniosek Kierownika Kościoła, wędrownych nauczycieli i kierowników instytucji Kościoła.

w końcu kto Rada Zboru czy Rada Kościoła sprzedaje itd. - nieruchomości !

Art.I4.

Nauczyciele Kościoła.

B.P.U. stoi na stanowisku powszechnego kapłaństwa-zasadniczo każdy zborownik, mężczyzna czy kobieta, ma prawo, w miarę zdolności do nauczania i odprawiania nabożeństw w zborze. Dla porządku kieruje jednak zborem i nabożeństwem Kierownik Zboru. Może nim być brat lub siostra, którzy nie mają ukończonej uczelni duchownej.

Art.I5.

Fachowych nauczycieli Kościoła, teologów wychowuje uczelnia duchowna. Mają oni prawo do używania tytułu "ksiądz" na zewnątrz Kościoła. Stanowią oni zastęp Wędrownych Nauczycieli pod zwierzchnictwem Kierownika Kościoła, który organizuje ich działalność. Mogą oni być stale w jednym zborze, o ile ten ich na stanowisko Kierownika Zboru wybierze, ale od czasu do czasu winni służyć innym zborom. Otrzymują oni, w miarę ~~poświęcani~~ a Św

9

miarę poświęcania swego czasu Kościołowi i utraty innego źródła zarobkowania, odpowiednie wynagrodzenie i zabezpieczenie bytu dla siebie i rodziny. Są ustanawiani dożywotnio ? przez Radę Kościoła, która też, wrazie wykroczeń lub niezdolności do pracy, może ich, na wniosek Kierownika Kościoła, zwolnić ze służby. O ile wykroczenia są ciężkie, lub czas służby w Kościele nie wynosi 10 lat, może to nastąpić bez odszkodowania i zapomóg.

Cóż to za dożywotnie stanowisko z którego Rada może zwolnić w każdym czasie ?

Art. 16.

Prawo do odpowiedniego wynagrodzenia posiadają również nauczyciele i kierownicy uczelni, zakładów, instytucji Kościoła /według regulaminów tych instytucji/. Poza tym wszelka praca w Kościele jest honorowa. ?

IV. Środki

Art. 17.

Kościół utrzymuje się z dobrowolnych darów swych wiernych i przyjaciół w kraju i zagranicą ? i z dochodów z przedsiębiorstw. Zbory mogą uchwalić obowiązujące podatki na opędzenie wydatków zborowych i całego Kościoła.

co to za przedsiębiorstwa ?

Art. 18.

V. Wybory i głosowania.

Do wyborów przystępuje się przy obecności zwyczajnej większości uprawnionych do głosowania. Przy braku tej większości, po upływie pół godziny uchwały zapadają prawomocnie, bez względu na ilość obecnych. Uchwały zapadają zwyczajną większością głosów. Jeśli się jednak okaże znaczna mniejszość, to po przerwie i porozumieniu nastąpić może dalsze głosowanie, celem osiągnięcia braterskiej zgody. *– zupełnie niejasne*

Art. 19.

W ważnych bardzo sprawach, wrazie sprzeciwu nawet ? jednostki doświadczonej i zasłużonej dla Kościoła, sprawa może przejść do ponownego rozpatrzenia przez tosamo czy inne zgromadzenie.

Zupełnie mylne – niemożliwe. Kto będzie kwalifikował doświadczenie jednostki

VI. Akta stanu cywilnego

Art. 20

Wobec zaprowadzenia państwowych urzędów stanu cywilnego zbory prowadzą swoje prywatne akta stanu cywilnego ? i dokonanych czynności obrzędowych. *nie możliwe*

VII. Śluby wzgl. ich unieważnienie Art. 21.

Małżeństwa zawiera się czy rozwiązuje według wiążących ustaw państwowych. *zbędne*

VIII. Zmiana statutu.

Art. 22.

Zmiana niniejszego statutu może być dokonana większością 3/4 głosów członków Gromady Kościoła.

IX. Rozwiązanie Kościoła.

Art. 23.

Wrazie rozwiązania Kościoła o przekazaniu majątku pokrewnym ideowo organizacjom religijnym postanawia zwołana w tym celu Gromada Kościoła.

X. Członkowie założyciele
Tymczasowe władze Kościoła

Art. 24.

Założyciele Kościoła ukonstytuowali się jako tymczasowa Rada Zboru Krakowskiego która urzęduje jako tymczasowa Rada Kościoła aż do czasu powstania, po uznaniu przez Władze państwowe Kościoła, przynajmniej czterech zborów i do zwołania pierwszej, konstytuującej Gromady Kościoła, która wybierze normalną Radę Kościoła.

Nr.Adm.a.og.3179/46 Kraków, dnia 16.X.1946r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
Departament Wyznaniowy
L. dz. V.W.Ch. 3405/46

Warszawa, dnia 14. października 1946 r.

Adm

b. p i l n e.

Kościół Braci Polskich-Unitarian
- uznanie.-

Do
Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego
w K r a k o w i e.

Ministerstwo A.P. przesyła w załączeniu akta sprawy powyższej celem wypowiedzenia się co do działalności na terenie m. Krakowa społeczności religijnej p.n. " Kościół Braci Polskich - Unitarian.
Sprawę niniejszą należy traktować jako b.pilną.-

zał.3.- do zwrotu.-

Dyrektor Departamentu
/Mgr Jarosław Demiańczuk/

Urząd Wojewódzki Krakowski
Wpłyn. 17 PAŹ. 1946
L. AC. V Zał. 3

5/11/46.

Zarząd Miejski w stoł. król. mieście Krakowie
Wydział dla Spraw ...
Oddział Administracyjny

Nr.Adm.a.og.3179/45

Kraków, dnia 16.X.1946r.

11

Organizacja Społeczności -Religijnej
pod nazwą /"Kościół Braci Polskich".

Ściśle tajne

Do

Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego

Wydział Administracyjny

w Krakowie

Wykonując reskrypt z dnia 13 listopada 1945 L.AC.VI/5/10/45, przesłałem dnia 19.listopada 1945r do Nr.Adm.a.og.3179/45 M.Urzędowi Bezpieczeństwa w Krakowie akta przedmiotowe z prośbą o oświadczenie się za zwrotem aktów i to możliwie najspieszniejsze z uwagi na termin Urzędu Wojewódzkiego, czy przeciwko zorganizowaniu się wymieniongo Zrzeszenia Religijnego nie zachodzą przeszkody ze względu na porządek publiczny i obyczajność publiczną, oraz czy nie zachodzi obawa, że Zrzeszenie Religijne może użyć wolność wyznania w sposób przeciwny ustawom względnie przedsiębrać działania stojące w sprzeczności z celami Państwa wyrażonemi w obowiązujących prawach.

Załatwienie wspomnianego pisma ponagliłem dnia 17 grudnia 1945, 20 lutego 1946 i 1.X.1946r.

W odpowiedzi na ponaglenia zakomunikował Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Krakowie dnia 9 .X.1946 do Nr.4190/V/46 pismem ściśle tajnem, że całą sprawę przekazał w styczniu 1946 Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego we Warszawie.

Przedkładając to wyjaśnienie, z powołaniem się na tutejsze sprawozdania z dnia 17 grudnia 1945 i 1.października 1946, proszę o decyzję, jak mam dalej postąpić, w szczególności czy mam zwrócić się do Min.Bezpieczeństwa Publ.we Warszawie o zadośćuczynienie żądaniu Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego przy zwrocie aktów przedmiotowych, czy też sam Urząd skieruje dotyczące pismo do Min.Bezp.Publ.we Warszawie.

Naczelnik Wydziału.

Holly

XXVI

16

WOJEWODA KRAKOWSKI.

Nr:A.C.V/5/11/46.

Kraków, dnia 2.kwietnia 1947r.

Kościół Braci Polskich -
Unitarian - uznanie.-

Zarząd ... w Krakowie
WYDZIAŁ ...

Kraków,dnia 20.XI.1946r.

13

Nr.adm.a.og.wyzn.4100/46
Kościół Braci Polskich
Unitarian - uznanie.

Do

Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego
Wydział Administracyjny

w Krakowie

Wykonując reskrypt z dnia 18.X.1946r.L-AC.V/5/11/46 Zarząd m.przedkłada w załączeniu pod 1/ akta przedmiotowe z nadmienieniem,że nie zachodzą żadne przeszkody przeciwko uznaniu w.w. Kościoła tak ze względu na porządek publiczny jakoteż pod względem religijno-moralnym i społecznym.Zrzeszenie to podkreśla swoje pozytywne nastawienie do Władz Państwowych.

zał.3.

Naczelnik Wydziału.

Holly

Urząd Wojewódzki Krakowski
wpłyn. 22 LIST. 1946
do L.AC.V/5/11/46. 3

Józef Lib
Naczelnik Wydziału

...cznego.-
...ciół "Bra-
...tnienia
...igijno

WOJEWODA KRAKOWSKI.

Nr:A.C.V/5/11/46. Kraków, dnia 2.kwietnia 1947r.

16

Kościół Braci Polskich -
Unitarian - uznanie.-

Ministerstwu Administracji Publicznej
/Dep.Wyznań/

w W a r s z a w i e

Wykonując zarządzenie z 14.10.1946 r. L.dz.V.W.Ch.
3405/46 - przedkłada Urząd Wojewódzki w załączeniu akta

URZĄD WOJEWÓDZKI KRAKOWSKI
Wydział Społeczno-Polityczny

Ozn. [illegible]/46

Kraków dnia 30 VI. 1946 r.

Odręcznie [illegible]

14

Wydziałowi Administracyjnemu

w/m.

Wydział Społeczno-Polityczny zwraca z oświadczeniem że nie posiada żadnych zastrzeżeń odnośnie uznania Kościoła Braci Polskich. Odnośnie działalności wzmiankowanego Kościoła na terenie m. Krakowa należało by zwrócić się do W.U.B.P.

Naczelnik Wydziału
[signature]
Józef Lib
Naczelnik Wydziału

Wpł. 2/VII. 946.
do L: AC. V/5/11/46.

Otrzymano dn. ...
Załączników plik
L. dz. V.W.Ch.-395/47

[illegible] do Rady

Wpł. 17/X. 946.
do L: AC. V/5/10/45

L. AC V-5/11/45

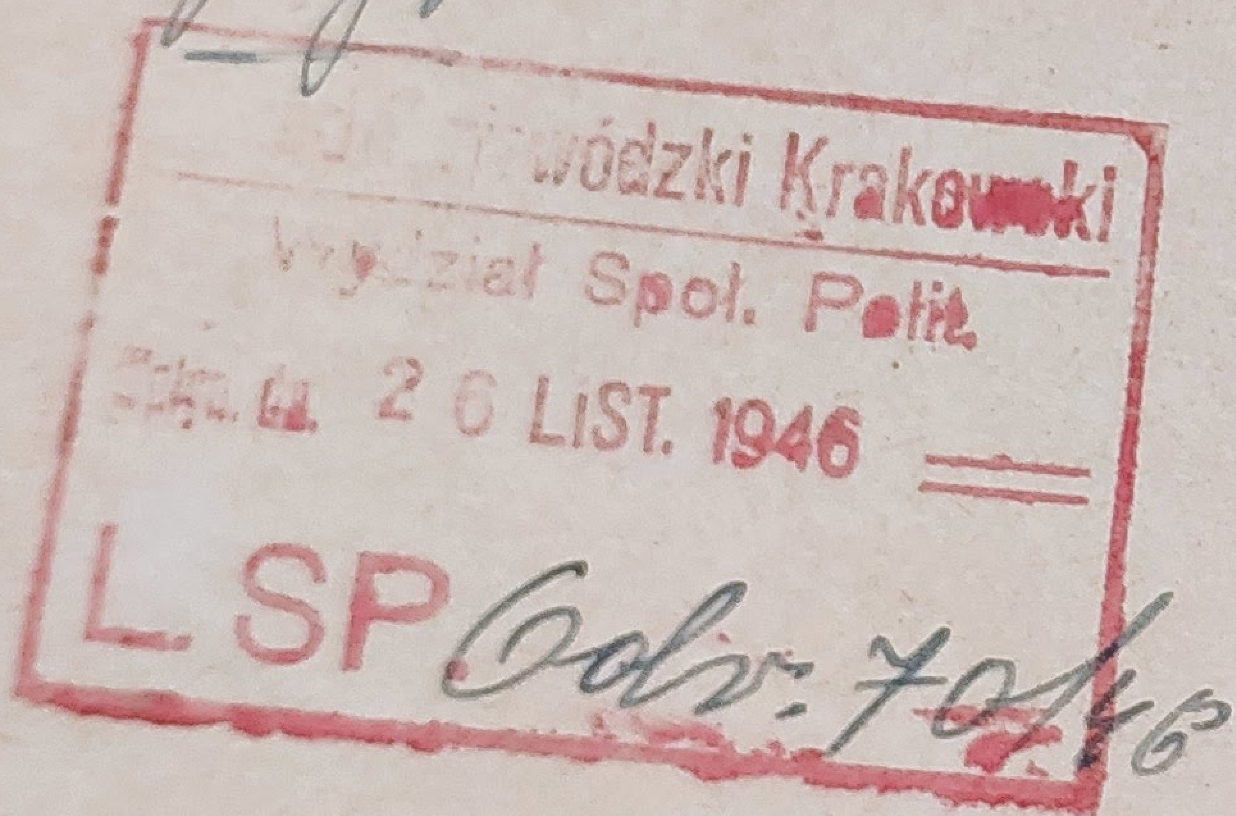
Kraków 25 listopada 946

Ob. Dr. Dobrowolski!

Wydziałowi Społ. polit.

z prośbą o wypowiedzenie się i udzielenie swej opinii.

znaj[illegible]

Z Wydziału Administracyjnego
wz.
[signature]

Mgr. K. Nowicki
Kier[illegible]k Oddziału

XXVI

16

WOJEWODA KRAKOWSKI.

Nr:A.G.V/5/11/46.

Kraków, dnia 2.kwietnia 1947r.

Kościół Braci Polskich -
Unitarian - uznanie.-

Ministerstwu Administracji Publicznej
/Dep.Wyznań/

w Warszawie

Wykonując zarządzenie z 14.10.1946 r. L.dz.V.W.Ch. 3405/46 - przedkłada Urząd Wojewódzki w załączeniu akta sprawy powyższej przy dołączeniu wyniku dochodzenia przeprowadzonego przez Zarząd Miejski w Krakowie z wnioskiem na uznanie Kościoła "Braci Polskich - Unitarian" za publiczno prawny związek religijny z siedzibą w Krakowie, ponieważ kościół ten tak ze względu na swoją formę organizacyjną, jak i cele kulturalno-religijne określone załączonym statutem, posiada wszystkie warunki do przyznania mu charakteru publiczno prawnego związku religijnego, zaś osobistości wchodzące w skład prowizoryczny Rady powyższego kościoła dają pełną gwarancję, że działalność tego zrzeszenia religijnego nie znajdzie się w sprzeczności z interesem publicznym i wymogami porządku publicznego.-

Urząd Wojewódzki zauważa przy tem, że kościół "Braci Polskich - Unitarian" mimo krótkiego swego istnienia rozwinął już żywą działalność charytatywną i religijno moralną.-

./.

MINISTERSTWO
Administracji Publicznej
Otrzymano dn. 9.IV.47 19 r.
Załączników plik
L. dz. V.W.Ch-385/47

do Rady [illegible]

Opóźnienie w załatwieniu tej sprawy - Urząd Wojewódzki usprawiedliwia tą okolicznością, że Urząd Bezpieczeństwa Publicznego mimo kilkukrotnych ponagleń dotychczas nie udzielił swej opinii w tej sprawie, ani też nie doniósł o ew. przeszkodach.-

7.zał.

W O J E W O D A :
w/z

/Mgr.M.Rubiński/
Wicewojewoda

S/No

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
Departament Wyznaniowy
L. dz. V.W.Ch.385/47

Warszawa, dnia 12 kwietnia 1947 r.

18

Do

Prezydium Chrześcijańskiej Rady
Ekumenicznej

w/m.

Mokotowska 12.

W związku ze staraniami społeczności religijnej p.n. Kościół Braci Polskich - Unitarian o uznanie go za publiczno-prawny związek religijny Ministerstwo Administracji Publicznej prosi Prezydium Rady Ekumenicznej o wypowiedzenie się w tej sprawie i udzielenie w miarę możności informacji o składzie osobowym krakowskiego zboru wymienionej wyżej społeczności.

Akta sprawy załącza się.-

zał.3.-do zwrotu.

Dyrektor Departamentu

/Mgr Jarosław Demiańczuk/

19

CHRZEŚCIJAŃSKA RADA EKUMENICZNA w POLSCE (R. E.)

Prezes: Ks. Z. MICHELIS
Sekretarze: ks.: K. NAJDER, E. NARBUTOWICZ, Dr W. ŁUKAWSKI

Komitet Odbudowy Koscielnej R. E. w Polsce (K. O. K.)

Prezes: Ks. K. NAJDER
Sekretarze: Ks.: Z. MICHELIS, A. SERGENT
Skarbnik: ks. L. IESAKOW
Ref. pomocy mater. Inż. L. SZENDEROWSKI

Komitet Ewangelizacyjno-Misyjny (K. E. M.)

Prezes: ST. KRAKIEWICZ

WARSZAWA, ul. KREDYTOWA 4

Warszawa, dn. 23 · VI . 47 r.

MINISTERSTWO
Administracji Publicznej
Otrzymano dn. 26. VI 47 19 r.
Załączników
L. dz. V, WCh. 703/47

Kri

Do

MINISTERSTWA ADMINISTRACJI

DEPARTAMENT V WYZNANIOWY.

W załatwieniu pisma z dn. 18 czerwca r.b. w sprawie Kościoła Braci Polskich Unitarian wyrażamy opinię, że jest zbyt nieliczna grupa, aby posiadała formalne podstawy do uznania za publiczno-prawny związek religijny, natomiast w całej pełni zarówno ze względu na swoją piękną polską tradycję, jak i poziom ideowy obecnych członków zasługuje na uznanie za stowarzyszenie religijne. Papieru i aneksów od Ministerstwa w aktach naszych nie posiadamy.

Ks. Zyg. Michelis

PREZES R.E.

20

CHRZEŚCIJAŃSKA RADA EKUMENICZNA w POLSCE (R. E.)

Prezes: Ks. Z. MICHELIS — Sekretarze: ks.: K. NAJDER, E. NARBUTOWICZ, Dr W. ŁUKAWSKI

Komitet Odbudowy Koscielnej R. E. w Polsce (K. O. K.)

Prezes: Ks. K. NAJDER — Sekretarze: Ks.: Z. MICHELIS, A. SERGENT — Skarbnik: ks. L. IESAKOW — Ref. pomocy mater. Inż. L. SZENDEROWSKI

Komitet Ewangelizacyjno-Misyjny (K. E. M.)

Prezes: ST. KRAKIEWICZ

WARSZAWA, ul. KREDYTOWA 4

Warszawa, dnia 2o listopada 1947r.

L.dz. 14/47

Do
Ministerstwa Administracji Publicznej
Departament Wyznaniowy

w miejscu

Dotą:Uznania Kościoła Braci Polskich - Unitarian.

Uwzględniając piękne tradycje Braci Polskich w wieku XVI, Prezydium Chrześcijańskiej Rady Ekumenicznej popiera wniosek o uznanie społeczności religijnej p.n. Kościół Braci Polskich - Unitarian, nadmieniając, że na czele zboru krakowskiego wymienionej społeczności stoi b.kapelan Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego Ks. Grycz.-

popr. 703/47

Dyrektor Biura R.E. — Prezes R.E.

Ks.O.Krenz — Ks. Zyg. Michelis

/Ks.O.Krenz/ — /Ks.Z.Michelis/

MINISTERSTWO
Administracji Publicznej
Otrzymano dn. 21.XI.47 r.
Załączników brak
L. dz. D.W.Cz. 1400/47

D

Warszawa, dnia 18 listopada 1947 r.

Ministerstwo Administracji
Publicznej
Departament Wyznaniowy
L.dz.V.W.Ch.1400/47

Do

Departamentu II Politycznego M.A.P.
w gmachu

Kościół Polskich Braci-
Unitarian - opinia w sprawie uznania.

Zaznaczając swój pozytywny stosunek do Kościoła Braci Polskich Unitarian, Departament Wyznaniowy przesyła w załączeniu wniosek Zboru wymienionego wyżej Kościoła w Krakowie z dn. 17.IX.46 o uznanie go za publiczno-prawny związek religijny oraz przychylne opinie Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego z dn. 2.IV.47 Nr.A.C.V/5/11/46 i Chrześcijańskiej Rady Ekumenicznej z dn. 20.XI.47 L.dz.14/47 z prośbą o wypowiedzenie się.-

zał.10.-do zwrotu.

Dyrektor Departamentu

/ Dr J.Demiańczuk-Jurkiewicz/

S T A T U T
KOSCIOŁA BRACI POLSKICH-UNITARIAN

I. Nazwa, określenie i cel!

Warszawa, dnia 14 stycznia 1948 r.

Departament Polityczny
II.PG.60/48

V Wch. 52/48.

Kościół Polskich Braci Unitarian - opinia w sprawie uznania.

D o

Departamentu V Wyznaniowego

w gmachu

Departament Polityczny zwraca akta sprawy Kościoła Polskich Braci Unitarian, nie zgłaszając zastrzeżeń w sprawie uznania tego Kościoła za publiczno-prawny związek religijny.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

(Mgr. Z. Sznek)

Zał. 10

SS 393/47 M.B.P.
21.1.48 r.

Członkowie Kościoła, ich prawa i obowiązki.

Zwyczajnym członkiem Kościoła " zborownikiem" może być każda osoba, licząca ponad 18 lat życia, która zgłosi swe przystąpienie i zostanie przyjęta przez Radę Zboru. Do dorastających członków Kościoła, bez czynnego i biernego prawa wyborczego, ale z prawem należenie do odpowiednich stowarzyszeń zboru i korzystania z jego urządzeń i świadczeń, należą:

a/ dzieci do lat 14, na podstawie życzenia rodziców, pobierające naukę religii

b/ młodzież od lat 14-18, dokształcająca się w stowarzyszeniach młodzieży.

c/ przyjaciele Kościoła, którzy oficjalnie do Kościoła nie należą, czują się jedno duchowo z nim spokrewnieni i pomagają mu w osiągnięciu jego celów.

Art. 5.

Zborownicy posiada...

1 23

S T A T U T
KOSCIOŁA BRACI POLSKICH-UNITARIAN

I.Nazwa, określenie i cel!

Art.1.

Społeczność nosi nazwę Braci Polskich - Unitarian /skrót:B.P.U./ Kościół posiada okrągłą pieczęć z napisem: Kościół Braci Polskich-Unitarian. Kościół posiada godło: Biały krzyż na niebieskim i czerwonym polu. Ośrodkiem organizacyjnym jest Kraków.

Art.2.

B.P.U. jest kościołem chrześcijańskim wyznania unitariańskiego. Jest on wznowionym kościołem Braci Polskich 16.i17.w.,przezwanych " Arianami", którzy po bezprawnym wypędzeniu z Polski w r. 1660. zorganizowali się zagranicą w istniejący tam po dziś dzień Kościół Unitariański, pracujący w różnych krajach. B.P.U. jest kościołem nieeksluzywnym, wolnym, tzn. pozwala członkom swoim należeć do pokrewnych kościołów, owszem dąży do ścisłej współpracy i unii z takimi. Celem B.P.U. jest przejęcie pamiątkowej i ideowej spuścizny dawnych Braci Polskich, zachowanie jej i pomnożenie przez tworzenie w ich duchu nowoczesnego światopoglądu religijnego, uwzględniającego również prawa rozumu w dziedzinie religii. Społecznym celem Kościoła jest urzeczywistnienie Chrystusowej idei braterstwa i człowieczeństwa w pracy dobroczynnej, oświatowej i kulturalnej.

II. Działalność

Art.3.

Działalność Kościoła polega na tworzeniu zborów, stowarzyszeń religijnych, zakładów o charakterze religijno-społecznym, odprawianiu nabożeństw, wygłaszaniu odczytów, urządzaniu odpowiednich imprez, wydawaniu literatury i czasopism.

III. Organizacja.

Art.4.

Członkowie Kościoła, ich prawa i obowiązki.

Zwyczajnym członkiem Kościoła " zborownikiem" może być każda osoba, licząca ponad 18 lat życia, która zgłosi swe przystąpienie i zostanie przyjęta przez Radę Zboru. Do dorastających członków Kościoła, bez czynnego i biernego prawa wyborczego, ale z prawem należenie do odpowiednich stowarzyszeń zboru i korzystania z jego urządzeń i świadczeń, należą:

a/ dzieci do lat 14, na podstawie życzenia rodziców, pobierające naukę religii

b/ młodzież od lat 14-18, dokształcająca się w stowarzyszeniach młodzieży.

c/ przyjaciele Kościoła, którzy oficjalnie do Kościoła nie należą, czują się jedno duchowo z nim spokrewnieni i pomagają mu w osiągnięciu jego celów.

Art.5.

Zborownicy posiadają czynne i bierne prawo wyborcze, mają prawo do korzystania z braterskich świadczeń zboru, zwł. w czasach choroby i nieszczęść.

Art. 6.

Zborownicy obowiązani są do czynnego udziału w pracach Kościoła, do wspierania go moralnie i materialnie, do poddawania się wewnętrznym sądom polubownym i do życia z sobą w braterskiej łączności.

Art. 7.

W razie powtarzających się wykroczeń skreśla członków Rada Zboru i uwiadamia o tym ogół zboru. Występujący z Kościoła winni uwiadomić o tym Radę Zboru.

Zbór

Art.8.

Ogół zwyczajnych członków pewnej określonej miejscowości stanowi Zbór, jednostki i osobowość prawna, samorządna i odpowiedzialna za swe działania przed Radą Kościoła. Zbór stanowić może przynajmniej 10 członków zwyczajnych. Miejsce zamieszkania nie stanowi o przynależności do tego czy innego zboru, każdy może sobiewybrać zbór, jemu osobiście najlepiej odpowiadający, znajdujący się jednak możliwie blisko. Zbór ma też prawa ustanawiania sobie najlepiej mu odpowiadającej formy nabożeństwa. W łonie Kościoła mogą również powstawać zbory takich bezwyznaniowych, którzy Boga nie chcą określać żadnym wyznaniem i wyrazem, wyznają Go jednak życiem etycznym w duchu Chrystusowym.

Art.9.

Gromada Zborowa

Ogół zwyczajnych członków zboru zbiera się raz w roku lub częściej, w razie potrzeby, na walne zebranie, tzw.Gromadę Zboru, która:
a/ wybiera na przeciąg jednego roku Radę Zboru,
b/ uchwala na przeciąg jednego roku preliminarz roczny i program działalności, przedłożony jej przez Radę Zboru,
c/ kontroluje działalność Rady Zboru przez 3-osobową Komisję Rewizyjną.

Art,1o.

Rada Zboru

Rada Zboru składa się z Kierownika Zboru, jako przewodniczącego i jego dwu zastępców, sekretarza i skarbnika i ich zastępców. Każde stowarzyszenie i instytucja zborowa wysyła swych przedstawicieli / według swych regulaminów/ do Rady Zboru w charakterze członków.

Art.11.

Rada Zboru reprezentuje zbór nazewnątrz i kieruje całym jego życiem. Wybiera na przeciąg 3 lat Kierownika Zboru i jego dwóch zastępców. Zbiera się w miarę potrzeb a przynajmniej raz na miesiąc. Przygotowuje zebrania Gromady, ustanawia skład Sądów Polubownych, zarządza majątkiem zboru, nabywa i sprzedaje nieruchomości, oraz decyduje o zaciąganiu i spłacie długów hipotecznych, wysyła przedstawicieli na Gromadę Kościoła.

Art.12.

Gromada Kościoła

Gromada Kościoła składa się z przedstawicieli zborów, po jednym lub więcej ze zboru, o czym decyduje Gromada Kościoła, i z przedstawicieli centralnych instytucji i zakładów Kościoła. Wybiera ona spośród teologów Kierownika Kościoła i dwu jego zastępców-nieteologów i mianuje ich na czas aż do odwołania. 2/Gromada Kościoła rozpatruje całokształt działalności Kościoła i wydaje ogólne uchwały i polecenia, 3/wybiera na

21

przeciąg trzech lat Radę Kościoła i kontroluje jej działalność przez 3-osobową Komisję Rewizyjną.

Art.13.

Rada Kościoła.

Rada Kościoła składa się z Kierownika Kościoła i jego dwu zastępców, sekretarza i skarbnika i ich zastępców. Przewodniczy ona obradom Gromady Kościoła, przygotowuje jej prace, badając sprawozdania zborów i przedkładając je Gromadzie Kościoła. Reprezentuje ona Kościół nazewnątrz, zarządza majątkiem Kościoła, nabywa i sprzedaje nieruchomości i zaciąga pożyczki, dokonuje przeglądów zborów, zakładów i instytucji oraz organizuje uczelnie duchowne, zatwierdza i zwalnia na wniosek Kierownika Kościoła wędrownych nauczycieli i kierowników instytucji Kościoła.

Art.14.

Nauczyciele Kościoła.

B.P.U.stoi na stanowisku powszechnego kapłaństwa-zasadniczo każdy zborownik, mężczyzna czy kobieta, ma prawo, w miarę zdolności do nauczania i odprawiania nabożeństw w zborze. Dla porządku kieruje jednak zborem i nabożeństwem Kierownik Zboru. Może nim być brat lub siostra, którzy nie mają ukończonej uczelni duchownej.

Art.15.

Fachowych nauczycieli Kościoła, teologów wychowuje uczelnia duchowna. Mają oni prawo do używania tytułu "ksiądz" na zewnątrz Kościoła. Stanowią oni zastęp Wędrownych Nauczycieli pod zwierzchnictwem Kierownika Kościoła, który organizuje ich działalność. Mogą oni być stale w jednym zborze, o ile ten ich na stanowisko Kierownika Zboru wybierze, ale od czasu do czasu winni służyć innym zborom. Otrzymują oni w miarę poświęcania swego czasu Kościołowi i utraty innego źródła zarobkowania odpowiednie wynagrodzenie i zabezpieczenie bytu dla siebie i rodziny. Są ustanawiani dożywotnio przez Radę Kościoła, która też, wrazie wykroczeń lub niezdolności do pracy, może ich na wniosek kierownika Kościoła, zwolnić ze służby. O ile wykroczenia są ciężkie, lub czas służby w Kościele nie wynosi 10 lat, może to nastąpić bez odszkodowań i zapomóg.

Art.16.

Prawo do odpowiedniego wynagrodzenia posiadają również nauczyciele i kierownicy uczelni, zakładów, instytucji Kościoła (według regulaminów tych instytucji). Poza tym wszelka praca w Kościele jest honorowa.

IV. S r o d k i

Art.17.

Koświół utrzymuje się z dobrowolnych darów swych wiernych i przyjaciół w kraju i zagranicą i z dochodów z przedsiębiorstw. Zbory mogą uchwalić obowiązujące podatki na opędzenie wydatków zborowych i całego Kościoła.

Art.18.

V. Wybory i głosowania

Do wyborów przystępuje się przy obecności zwyczajnej większości

26

uprawnionych do głosowania. Przy braku tej większości, po upływie pół godziny uchwały zapadają prawomocnie, bez względu na ilość obecnych. Uchwały zapadają zwyczajną większością głosów. Jeśli się jednak okaże znaczna mniejszość, to po przerwie i porozumieniu nastąpić może dalsze głosowanie, celem osiągnięcia braterskiej zgody.

Art.19.

W ważnych bardzo sprawach, wrazie sprzeciwu nawet jednostki doświadczonej i zasłużonej dla Kościoła, sprawa może przejść do ponownego rozpatrzenia przez to samo czy inne zgromadzenie.

VI. Akta stanu cywilnego

Art.20.

Wobec zaprowadzenia państwowych urzędów stanu cywilnego zbory prowadzą swoje prywatne akta stanu cywilnego i dokonanych czynności obrzędowych.

VII. Sluby wzgl.ich unieważnienie

Art.21.

Małżeństwa zawiera się czy rozwiązuje według wiążących ustaw państwowych.

VIII. Zmiana statutu.

Art.22.

Zmiana niniejszego statutu może być dokonana większością 3/4 głosów członków Gromady Kościoła.

IX. Rozwiązanie Kościoła.

Art.23.

Wrazie rozwiązania Kościoła o przekazaniu majątku pokrewnym ideowo organizacjom religijnym postanawia zwołana w tym celu Gromada Kościoła.

X. Członkowie założyciele.
Tymczasowe władze Kościoła

Art.24.

Założyciele Kościoła ukonstytuowali się jako tymczasowa Rada Zboru Krakowskiego, która urzęduje jako tymczasowa Rada Kościoła aż do czasu powstania, po uznaniu przez Władze państwowe Kościoła, przynajmniej czterech zborów i do zwołania pierwszej, konstytuującej Gromady Kościoła, która wybierze normalną Radę Kościoła.

Ubiegają się o uznanie opinia MBP pozytywna

Siedziba – Kraków ul. Straszewskiego 2 m 7. ks. Karol Grycz-Śmiłowski

24

KOSCIOŁ BRACI POLSKICH_UNITARIAN

Zarys dziejów i nauki.

Kościół Braci Polskich-Unitarian jest kościołem chrześcijańskim wyznania unitariańskiego.

UNITARYZM to wiara w jedynego(unus)Boga, inaczej monoteizm, połączony jednak z wiarą w jedność (unitas)rodzaju ludzkiego jako jednej bożej rodziny, z wszystkimi wynikającymi stąd, zwł.socjalnymi następstwami.

Myśl unitariańska przewija się jak złota nić poprzez wszystkie wielkie religie świata. Jeden jest Bóg! Jeden jest Człowiek! – to podstawowe hasła unitaryzmu. Myśl unitariańską widzimy u wielkich religijnych myślicieli Indyj, Babilonii, Egiptu, Grecji. Religią całych narodów staje się ona u Izraela i w mahometaniźmie. Najwspanialej myśl unitariańską rozwinął Jezus, wskazując na najważniejszy, dotąd należycie w religiach nie uwzględniony pierwiastek, który stanowi jedność, t.j.miłość, więź wszechświata i ludzkości. Jezus pojmuje Boga jako miłość i podkreśla swą wiarę w jedynego Boga. "Aby poznali Ciebie, jedynego prawdziwego Boga i któregoś posłał, Jezusa Chrystusa"(św.Jan 17 w.3).

Jezus sam nigdy nie uważał się za Boga, tylko za wysłannika bożego i tak w Jezusa wierzyło też pierwsze chrześcijaństwo. Dopiero w 300 lat później, pod wpływem pogańskiego otoczenia, gdzie każdy cezar był "bogiem", pojawia się dogmat o Jezusie-Bogu, dogmat o Trójcy św., za czym idzie boska cześć oddawana Marii, świętym, cześć relikwii, obrazów, dogmat o nieomylności papieża.

Protestuje przeciw temu Ariusz i wielu, wielu innych, wysyłanych często na stosy. Ostry staje się ten sprzeciw za czasów humanizmu we Włoszech, gdzie znowu myśl unitariańska odżywa.

Prześladowani antytrynitariusze przychodzą na dwór królowej Bony w Krakowie i tu w r.1562 powstaje pierwszy zbór "Braci Polskich", przezwanych "Arianami". Ruch rozwija się szybko po całej Polsce, stwarzając główne centrum swoje w sławnej na całą Europę Akademii Rakowskiej.

Ruch "Braci Polskich" to najgłębsza i najszlachetniejsza Reformacja Kościoła, głębsza od reformacji angielskiej Wiklefa, czeskiej Husa, niemieckiej Lutra, francuskiej Kalwina. Bracia Polscy sięgnęli do pierwotnej nauki Jezusowej, wyciągając z niej wszystkie, zwł.socjalne konsekwencje. Oni już przed 300 laty uwłaszczali chłopów i głosili hasła pacyfistyczne.

Niespożytą ich zasługą jest uwzględnienie w religii praw rozumu, tak mało stosowanego w religiach, nawet w wielkiej Reformacji 16 w.Bracia Polscy głosili "Religio Rationalis" i oczyścili religię z bezpodstawnych dogmatów, hamujących wszelki postęp. Dbali bardzo o oświatę, zakładając wszędzie znakomite szkoły. W r.1660 wypędzono ich, wbrew wolnościowej konstytucji polskiej z kraju, po uprzednim zburzeniu Rakowa w r.1638. Zagranicą przyjęli oni nazwę Unitarian, a nauka ich z Holandii rozszerzyła się po wielu krajach i dziś istnieje około 25 milionów wyznawców ich nauki, z główną siedzibą w Holandii, w Utrechcie, zjednoczonych w "Związku Postępowego Chrześcijaństwa i Wolności Religijnej".

W Polsce dziejami Braci zaczął się w ostatnich czasach zajmować cały szereg historyków. Religijną zaś ich ideę podjął Ks.Karol Grycz-Smiłowski, wydając w ich duchu książkę "Z Ziemi św.nowoczesne Wierzę" a potem od r.1936 kwartalnik, wreszcie miesięcznik "Wolna Myśl Religijna", licząca ostatnio przed wojną 400 abonentów a kilka tysięcy czytelników. Nawiązał on ideową i osobistą łączność z zagranicznym ruchem unitariańskim, który teraz po wojnie śpieszy Polsce z pomocą sanitarną, po której ma iść dalsza.

Przystępując do zorganizowania tego ruchu w prawnie uznany związek religijny, podajemy w zarysie najbardziej charakterystyczne jego cechy. Są one te same, jako je przedstawiono powyżej dla Unitaryzmu. Wyrazem ich jest w "Kościele Braci Polskich_Unitarian" następujące

<u>Wyznanie wiary:</u>

Wierzę w jedynego Boga-Ojca, Ducha wszechświata
Przez Chrystusa-Człowieka wierzę w człowieka
Wierzę w zjednoczenie człowieka i ludzkości z Bogiem.

Wyznanie to jednak nie jest dogmatem, ale raczej kierunkiem, według którego każdy powinien budować swój osobisty światopogląd religijny.

Do Kościoła mogą też należeć tacy bezwyznaniowi, którzy Boga nie chcą określać żadnym wyznaniem, żadnym dogmatem ani wyrazem, służą Mu jednak życiem szlachetnym, według wskazań etyki Chrystusowej, stając na gruncie człowieczeństwa.

Zródłem nauki
jest przedewszystkim Jezusowe Kazanie na Górze (św.Mat.r.5-7). Pismo św. jest uznawane w oświetleniu naukowego badania Biblii. Polski Unitaryzm korzysta również z religijnego dorobku całej ludzkości, niejako Biblii Powszechnej. Szczególnie cenione są tu religijne myśli wieszczów i myślicieli polskich. Swiatopogląd opiera się na zdobyczach nauki, by uniknąć rozdźwięku między religią a nauką.
Unitaryzm uwzględnia również w należytej mierze religijne przeżycia jednostek.

G o d ł o
Biały krzyż, wyrastający z ziemi czerwonej od krwi a sięgający w błękity, daje wyraz przekonaniu, że biały szlak idealizmu krzyża Chrystusowego, poświęcającej się miłości bratniej wiedzie ludzkość ze zła do sfery wyższego, doskonalszego życia.

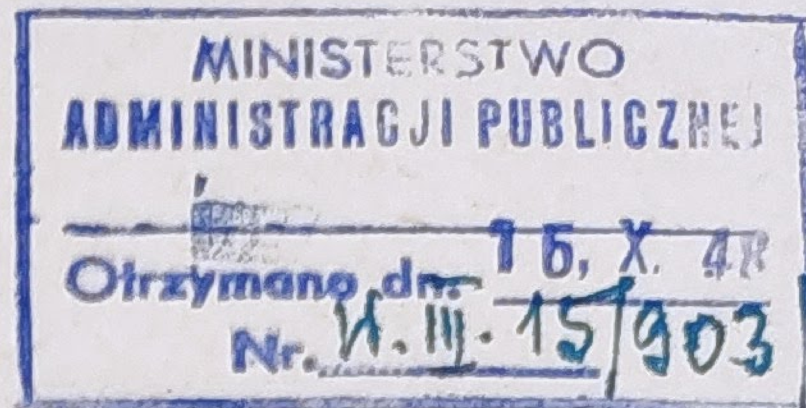
H a s ł a
Jeden jest Bóg! Jeden jest człowiek! Pojednanie przez człowieczeństwo! Ostatnie to hasło oznacza, że pojednanie pomiędzy Bogiem a człowiekiem i pomiędzy ludźmi dokonuje się przez przebaczającą, poświęcającą się miłość a nie przez krwawą, zastępczą śmierć Chrystusową, czy przez powtarzanie jej w mszy, przez rozgrzeszanie kapłańskie itp. Bądź człowiekiem a Bóg i ludzie przebaczą ci twe winy!

S t a t u t
wskazuje, że Kościół Braci Polskich-Unitarian jest organizacją nawskroś demokratyczną, służącą społeczeństwu a nie dążącą do panowania nad nim. Tu nie może się zagnieździć szkodliwy dla społeczeństwa klerykalizm, dogmatyzm i zastój. Jest to Kościół, który chce iść ciągle z postępem życia naprzód ku coraz lepszej przyszłości.
Unitaryzm to najpostępowsza dziś, pożyteczna, socjalna religia, do której należy przyszłość.

Kraków,dn. 12. października 1948.

29

Odpis

Do

MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
DEPARTAMENT WYZNANIOWY

w

Warszawie.

Donosimy,że Rada Zboru Kościoła Braci Polskich-Unitarian na posiedzeniu swym dn. 10.października 1948.r. uchwaliła zmienić dotychczasową nazwę na

"JEDNOTA BRACI POLSKICH"

Kierowano się przy tym wyrażanym z wielu stron życzeniem,by unikać wyrażenia "kościół",jako niepopularnego w kołach postępowych,z których ruch Braci Polskich wyłącznie się rekrutuje.

Nieznane też jest i obce w Polsce wyrażenie "Unitarianie" a da się ono dobrze zastąpić staropolskim wyrazem "Jednota"-unitas,z którego wyraz "Unitarianie" pochodzi.

Nowe też określenie lepiej uwydatnia charakter ruchu,któremu zupełnie jest obcy ekskluzywny charakter kościołów i zasadniczo jest wolną społecznością religijną.

Prosząc o przyjęcie powyższego do wiadomości,w związku z wniesionym w dniu 17. września 1946.r. podaniem o uznanie ,uwiadamiamy,że tymczasem pracujemy na podstawie Konstytucji Rzpltej.Polskiej i na podstawie uznania przez Urząd Wojewódzki Krakowski,Wydział Administracyjny z dn. 13. marca 1946.r.

Za Radę Zboru

Płachta Bronisław
sekretarz
Płachta

Ks. Karol Grycz-Śmiłowski
przewodniczący
Ks. Karol Grycz-Śmiłowski

2

31

30

Urząd Wojewódzki Krakowski
Wydział Społeczno-Polityczny
L.SP.S.I-2/11/48

Krakow, dnia 10 listopada 1948 r.

Jednota Braci Polskich
- zbór w Krakowie.

Na L.dz.W.III.15/903/48

z dnia 25 października 1948 r.

13/XI-48

Do

Ministerstwa Administracji Publicznej
Departament Wyznaniowy

w Warszawie

Na powyższe zarządzenie Urząd Wojewódzki przedkłada w załączeniu odpis pisma Urzędu Wojewódzkiego z dnia 13 marca 1946r w sprawie Kościoła Braci Polskich.-

A e VI /5/10/45

zał.1.

MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
Otrzymano dn. 12.XI.48
Nr. W.III.15/903/48

Za wojewodę:

Mgr. Jan Wiek
Kierownik Oddziału

(Białek Bolesław)
Kier.Kanc.Wydz.Społ.-Polit.

31

Odpis

L. s. Ac VI/15/10/45.

Urząd Wojewódzki Krakowski

Wydział Administracyjny

Ze strony Urzędu Wojewódzkiego Krakowwkiego stwierdza się, że Komitet Organizacyjny nowo-utworzonego zrzeszenia religijnego pod nazwą "Kościół Braci Polskich" z siedzibą w Krakowie, doniósł tutejszemu Urzędowi jako właściwej władzy o zawiązaniu się tego zrzeszenia jako wyznania o charakterze tolerancyjnym i że wobec tego zrzeszenie to ma prawo urządzania zebrań i nabożeństw, ograniczonych wyłącznie do osób, które do tego zrzeszenia przystąpiły.-

Kraków, dn. 13. marca 1946 r.

Za Wojewodę

Mgr. A. Banach m.p.

Naczelnik Wydziału.

URZĄD WOJEWÓDZKI KRAKOWSKI
Wydział Społeczno-Polityczny

Za zgodność
Kraków, dnia 4 listopada 48r.

(Białek Bolesław)
Kier. Kanc. Wydz. Społ.-Polit.

2 .
Ogół zwyczajnych członków pewnej,określonej miejscowości stanowi zbór.jednostka i osobowość prawna,całkowicie samorządna a odpowiedzia-
ność przed Radą Jednoty Zbó...

903 32 440

JEDNOTA BRACI POLSKICH

L.147/48

Kraków, dn. I4.listopada I948.

V a.a. 15 XII

Do

MINISTERSTWA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

DEPARTAMENT WYZNANIOWY

w

WARSZAWIE.

MINISTERSTWO ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
Otrzymano dn. 18.XI.48
Nr. W.III.15/903/48

Wolf

W związku ze zmianą nazwy naszego zrzeszenia religijnego z "Kościół Braci Polskich-Unitarian" na "Jednota Braci Polskich" przesyłamy odpowiednio zmieniony statut w czterech egzemplarzach.

Płachta Bronisław,student Akad. Handl.
sekretarz

Płachta

Ks. Karol Grycz-Śmiłowski
przewodniczący

Ks. Karol Grycz-Śmiłowski

3/575

B 20

Ogół zwyczajnych członków pewnej,określonej miejscowości stanowi zbór-jednost- ka i osobowość prawna,całkowicie samorządna a odpowiedzial- ność przed Radą Jednoty.Zbór

STATUT "Jednoty Braci Polskich"

I. Nazwa,określenie i cel.

Art. I.

Społeczność nosi nazwę:Jednota Braci Polskich /skrót Jednota i J.B.P./
Jednota posiada okrągłą pieczęć z napisem:Jednota Braci Polskich
Jednota posiada godło:Biały krzyż na niebieskim i czerwonym polu.
Ośrodkiem organizacyjnym Jednoty jest Kraków.

Art. 2.

J.B.P. jest wznowionym ruchem Braci Polskich I6.i I7.w.,przezwanych "Arianami", którzy po bezprawnym wypędzeniu z Polski zorganizowali się za granicą w istniejący tam po dziś dzień w różnych krajach ruch unitariański.
Jednota jest Wolną Społecznością Religijną,do której może należeć,bez względu na przynależność do jakiegokolwiek kościoła,każdy zwolennik wolnej myśli religijnej,nieskrępowanej żadnymi dogmatami.Mogą do Jednoty należeć i tacy bezwyznaniowi,którzy Boga,najgłębszej Tajemnicy,nie chcą określać żadnym wyznaniem,uznają jednak religijno-etyczne zasady Jezusowe,zasady szlachetnego człowieczeństwa.

Art. 3.

Celem Jednoty jest ~~jest~~ przejęcie pamiątkowej i ideowej spuścizny dawnych Braci Polskich ,zachowanie i pomnożenie jej przez tworzenie nowoczesnego światopoglądu religijnego,uwzględniającego również prawa rozumu w dziedzinie religii.
Społecznym celem Jednoty jest urzeczywistnianie Chrystusowej idei braterstwa i człowieczeństwa,w pracy dobroczynnej, oświatowej i kulturalnej.

II. Działalność.

Art. 4.

Działalność Jednoty polega na tworzeniu zborów,stowarzyszeń,zakładów i instytucji o charakterze religijno-społecznym,odprawianiu nabożeństw,wygłaszaniu odczytów,urządzaniu odpowiednich imprez,wydawaniu literatury i czasopism.

III. Organizacja.

Art. 5.

Członkowie Jednoty,ich prawa i obowiązki.

Zwyczajnym członkiem Jednoty,"zborownikiem",może być każda osoba,licząca ponad I8 lat życia,która zostanie przyjęta przez Radę Zboru.
Do dorastających członków Jednoty,bez czynnego i biernego prawa wyborczego,ale z prawem należenia do odpowiednich stowarzyszeń zboru i korzystania z jego urządzeń i świadczeń,należą:

a/ dzieci do lat I4.,na podstawie życzenia rodziców lub opiekunów,pobierające naukę religii.
b/ młodzież od lat I4-I8.,dokształcająca się w stowarzyszeniach młodzieży
c/ przyjaciele Jednoty,którzy oficjalnie do Jednoty nie należą,czują się jednak duchowo z nią spokrewnieni i pomagają w osiągnięciu jej celów.

Art. 6.

Zborownicy posiadają czynne i bierne prawo wyborcze,mają prawo do korzystania z braterskich świadczeń zboru,zwł. w czasach choroby i nieszczęść.

Art. 7.

Zborownicy obowiązani są do czynnego udziału w pracach Jednoty,do wspierania jej moralnie i materialnie,do poddawania się jej wewnętrznym sądom polubownym
Zborownicy powinni się znać nawzajem osobiście i żyć ze sobą w łączności brat

Art.8.

W razie powtarzających się wykroczeń skreśla członków Rada Zboru i uwiadamia o tym ogół zboru.Występujący z Jednoty winni uwiadomić o tym Radę Zboru.

Art. 9.

Zbór.

Ogół zwyczajnych członków

Ogół zwyczajnych członków pewnej,określonej miejscowości stanowi zbór,jednostka i osobowość prawna,całkowicie samorządna a odpowiedzialna za swą działalność przed Radą Jednoty.Zbór stanowić może przynajmniej 10 zwyczajnych członków

Art.10

Gromada Zborowa.

Ogół zwyczajnych członków zboru zbiera się raz w roku lub częściej w ważnych wypadkach na walne zebranie tzw. Gromadę Zboru,która a/ wybiera na przeciąg jednego roku Radę Zboru,b/uchwala preliminarz roczny,przedłożony jej przez Radę Zboru,c/ kontroluje działalność Rady Zboru przez 3-osobową Komisję Rewizyjną.

Art.11

Rada Zboru.

Rada Zboru składa się z Kierownika Zboru,jako przewodniczącego i jego dwu zastępców,sekretarza i skarbnika i ich zastępców.Każde stowarzyszenie i instytucja zborowa wysyła swych przedstawicieli/według swych regulaminów/ do Rady Zboru w charakterze członków.

Rada zboru reprezentuje zbór na zewnątrz i kieruje całym jego życiem.Zbiera ~~się przynajmniej raz na miesiąc~~/ się w miarę potrzeby,z reguły raz na miesiąc.Przygotowuje zebrania Gromady Zboru,ustanawia skład sądów polubownych,zarządza majątkiem zboru,nabywa i sprzedaje nieruchomości oraz decyduje o zaciąganiu długów hipotecznych i ich spłacie,wysyła przedstawicieli na Gromadę Jednoty.

Art 12.

Gromada Jednoty.

Gromada Jednoty składa się z przedstawicieli zborów / po jednym lub więcej ze zboru,zależnie od wielkości zboru,o czym decyduje Gromada Jednoty/ i z przedstawicieli centralnych instytucjiJednoty i jej zakładów.Gromada Jednoty wybiera spośród teologów Kierownika Jednoty /Seniora/ i dwu jego zastępców,nieteologów,sekretarza i skarbnika i ich zastępców,stanowiących razem Radę Jednoty, wybieraną na przeciąg trzech lat. 2/Gromada Jednoty rozpatruje całokształt działalności Jednoty i wydaje ogólne uchwały i polecenia. 3/Kontroluje działalność Rady Jednoty przez 3-osobową Komisję Rewizyjną.

Art. 13.

Rada Jednoty.

Rada Jednoty reprezentuje Jednotę na zewnątrz.Przewodniczy obradom Gromady Jednoty i przygotowuje jej prace ,badając spraozdania zborów,i przedkła ając je Gromadzie Jednoty.Zarządza majątkiem Jednoty,nabywa i sprzedaje nieruchomości i zaciąga pożyczki,dokonuje przeglądów zborów,zakładów i instytucji Jednoty,organizuje uczelnie duchowne,zatwierdza i zwalnia ,na wniosek Seniora Jednoty,wędrownych nauczycieli i kierowników instytucji Jednoty.

Art.14.

Nauczyciele Jednoty

Jednota stoi na zasadzie powszechnego kapłaństwa:zasadniczo każdy zborownik, mężczyzna czy kobieta,ma prawo,w miarę zdolności,do nauczania i odprawiania nabożeństwa w zborze.Dla porządku kieruje jednak zborem i nabożeństwem Kierownik zboru,wybierany spośród najbardziej uzdolnionych przez Radę Zboru. Może nim być brat lub siostra,którzy nie mają ukonczonej uczelni duchownej, odznaczają się jednak zdolnościami i zaletami duchowymi.

Art.15.

Fachowi nauczyciele Jednoty,teolodzy.

Fachowych nauczycieli Jednoty,teologów,przygotowuje uszelnia duchowna.Mają oni prawo do używania na zewnątrz tytułu "ksiądz".W wewnętrznym życiu zboru używa się raczej tytułu "pastor".Teolodzy stanowią zastęp Wędrownych Nauczycieli pod kierownictwem Seniora Jednoty,który organizuje ich działalność.Mogą oni być stale w jednym zborze,o ile ten sobie tego życzy i ich na stanowisko nauczyciela duchownego i Kierownika Zboru wybierze,ale od czasu do czasu

..o czasu winni służyć i innym zborom. Otrzymują oni, w miarę poświęcania sw czasu Jednocie i utraty innego źródła zarobkowania, odpowiednie wynagrodzen i zabezpieczenie bytu dla siebie i rodziny. Są ustanawiani dożywotnio przez dę Jednoty, która może też, w razie wykroczeń lub niezdolności do pracy, na sek Kierownika Jednoty, zwolnić ich ze służby, nawet bez prawa do odszkodowa o ile wykroczenia są ciężkie lub czas służby w Jednocie nie wynosi IO lat.

Art. I6

Prawo do odpowiedniego wynagrodzenia mają również nauczyciele i kierownicy uczelni, zakładów, instytucji i wszelcy ustanowieni pracownicy Jednoty, w miar poświęcania swego czasu służbie Jednoty/według regulaminów tych instytucji/ Poza tym wszelka praca w Jednocie jest honorowa.

IV. Środki

Art. I7

Jednota utrzymuje się z dobrowolnych datin swych wiernych w kraju i ~~i-i~~-przyjaciół w kraju i za granicą i z dochodów z przedsiębiorstw. Zbory i Rada Jednoty mogą uchwalić obowiązujące podatki na opędzenie wydatków zborowych i całej Jednoty. ~~Art.-I8~~

V. Wybory i głosowania

Art. I8.

Wybory i głosowania są zasadniczo jawne i powinny być tak przygotowane, by dokonywać się mogły jednogłośnie. W razie życzenia większości obecnych głosowa nie jest tajne. Do wyborów przystępuje się w obecności zwyczajnej większości uprawnionych do głosowania. Przy braku tej większości, po upływie pół godziny uchwały zapadają prawomocnie bez względu na ilość obecnych. Osobiste wybory dokonuje się zwyczajną większością głosów. Jeśli się jednak okaże znaczna mniejszość, to po przerwie i porozumieniu się może nastąpić jeszcze jedno głosowanie, celem osiągnięcia braterskiej zgody.

Art. I9

W ważnych bardzo sprawach, w razie sprzeciwu nawet jednostki doświadczonej i zasłużonej dla Jednoty, sprawa przechodzi do ponownego rozpatrzenia.

VIa Akta stanu cywilnego

Art. 20.

Wobec zaprowadzenia państwowych urzędów stanu cywilnego zbory prowadzą swoje prywatne akta stanu cywilnego i dokonanych czynności obrzędowych.

VII. Śluby małżeńskie wzgl. ich unieważnienie

Art. 21.

W Jednocie małżeństwa zawiera się według wiążących ustaw państwowych

VIII. Zmiana statutu.

Art. 22.

Zmiana sttutu może być dokonana większością 3/4 głosów Gromady Jednoty

IX. Rozwiązanie Jednoty

Art. 23.

W razie rozwiązania Jednoty o przekazaniu majątku pokrewnym ideowo organizacjom religijnym postanawia zwołana w tym celu Gromada Jednoty.

X. Członkowie założyciele.

Tymczasowe władze Jednoty

Art. 24.

Założyciele Jednoty ukonstytuowali się jako tymczasowa Rada Jednoty aż do czasu powstania przynajmniej czterch zborów i do zwołania pierwszej, konstytuującej Gromady Jednoty, która wybierze normalną Radę Jednoty.

Departament Polityczny
L.dz. II PS 341/tjn/47

Kościół Polskich Braci
Unitarian - opinia w sprawie
uznania.

Term.
10.I-48 r.

Warszawa, dn. 10 grudnia 1947 r.
Tajne

do
Ministerstwa Bezpieczeństwa Publ.
w Warszawie

341/tjn/47

Zarząd Miejski w Krakowie w dniu 19/XI 1945 r.
przesłał ~~dnia~~ za L. Adm. a. og. 3179/45 Urzędowi Bezpieczeństwa w Krakowie akta przedmiotowe z prośbą o oświadczenie, czy przeciwko wymie...

2

Warszawa, dnia 28 listopada 1947 r. 1

Ministerstwo Administracji
Publicznej
Departament Wyznaniowy
L.dz.V.W.Ch.1400/47

Ob. Stanewski
p. m.

Do
Departamentu II Politycznego M.A.P.
w gmachu

Kościół Polskich Braci-
Unitarian - opinia w sprawie uznania.

Zaznaczając swój pozytywny stosunek do Kościoła Braci Polskich Unitarian, Departament Wyznaniowy przesyła w załączeniu wniosek Zboru wymienionego wyżej Kościoła w Krakowie z dn. 17.IX.46 o uznanie go za publiczno-prawny związek religijny oraz przychylne opinie Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego z dn. 2.IV.47 Nr.A.C.V/5/11/46 i Chrześcijańskiej Rady Ekumenicznej z dn. 20.XI.47 L.dz.14/47 z prośbą o wypowiedzenie się.-
zał.10.-do zwrotu.

Dyrektor Departamentu
Dr. J. Demiańczuk-Jurkiewicz
/ Dr J.Demiańczuk-Jurkiewicz/

KANCELARIA
Odebrano 11/XII 1947
Przepisano dn. przez
Sprawdzono dn. przez
Wysłano dn. 12/XII przez AM

Departament Polityczny
L.dz. II PG. 341/tjn/47

Kościół Polskich Braci Unitarian – opinia w sprawie uznania.

Warszawa, dn. 10 grudnia 1947 r.

Tajne

Do
Ministerstwa Bezpieczeństwa Publ.
w Warszawie

341/tjn/47

Zarząd Miejski w Krakowie w dniu 19/XI 1945 r.
przesłał ~~dnia~~ do M. Adm. a. og. 3179/45 Urzędowi Bezpie
czeństwa w Krakowie akta przedmiotowe z proś
bą o oświadczenie, czy przeciwko powsta
niu wymienionego Zrzeszenia Religijnego
nie zachodzą przeszkody.

Term. 10.I-48 r.

Załatwienie wspomnianego pisma
Krakowski Zarząd Miejski ponaglał dn.
17 grudnia 1945 r. 20 lutego 1946 r. i 1. X. 1946 r.

W odpowiedzi na ponaglenia, zakomuni
kował Woj. Urząd Bezpieczeństwa Publ. w Kra
kowie dn. 9/X. 1946 r. za № 4190/V/46, że całą
sprawę przekazał w styczniu 1946 Min. Bezp.
Publicznego w Warszawie.

Wobec powyższego, Min. Adm. Publ. prosi
Min. Bezpiecz. Publicznego o wypowiedze
nie się w tej sprawie z. z. a.

Zał. 11

Ref. MW.

Dyrektor Departamentu
(Mgr. Z. [illegible]).

KANCELARIA
11/XII 1947
Wysłano dn. 12/XII AM

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Nr. FG-393/47

II PG
8.I.48

3

DNIA 1 stycznia 1948 R.

Do
Ministerstwa Administracji Publicznej
Departament Polityczny

w Warszawie

Dot: Kosciół Polskich Braci Unitarian.

W odpowiedzi na pismo Wasze L.dz. II.PP.341/tjn/47 z dnia 10.XII.1947r.dotyczace stowarzyszenia p.n. Kosciół Polskich Braci Unitarian,Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego komunikuje,że zastrzeżeń w tej sprawie nie zgłasza.

Dyrektor Departamentu M.B.P.
Brystyger.

Odb. 4 egz.W.L.
1.- adr.
1.- sekretariat.
2.- a/a

zał. 10 zwrot.

MINISTERSTWO
Administracji Publicznej
Otrzymano dn. 7.I.48 19 r.
Załączników 11
L. dz. II.P.G 60/48

wydz. PG.

Akt Nr. II.P.P.341/tjn/47

4

II Pg. 60/48
Kościół Polskich Braci Unitarian – opinia w sprawie uznania

Warszawa, dn. 14 stycznia 1948 r.

Do ~~Wyz~~
Dep. V Wyznaniowego
w gmachu

60/48

ost. zał.

Departament Polityczny zwraca akta sprawy Kościoła Polskich Braci Unitarian nie zgłaszając zastrzeżeń w sprawie uznania tego Kościoła za publiczno-prawny związek religijny.

Dyr. Dep.

Zał. 10